

UCHWAŁA NR 2018

RADY GMINY WODZISŁAW

z dnia stycznia 2018 roku

w sprawie: przyjęcia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na 2018 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15, ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 1875, ze zm.), w związku z art.4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 487 ze zm.) i art. 10 ust 1, 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 783 ze zm). Rada Gminy uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wodzisław.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok

Rada Gminy Wodzisław, dostrzegając zagrożenia dla funkcjonowania społeczności lokalnej wynikające z nadużywania alkoholu i narkotyków przyjmuje gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii jako wytyczną wiążącą samorząd gminny i jednostki organizacyjne Gminy przy podejmowaniu działań mających na celu poprawę stanu zdrowia, bezpieczeństwa i kultury życia mieszkańców Gminy Wodzisław. Harmonogram realizacji zadań z zakresu programu na 2018 rok stanowi załącznik do niniejszego programu.

1. POLITYKA GMINY. Gmina dając wyraz odpowiedzialności za kształtowanie społecznej polityki wobec alkoholu i narkotyków, prowadzi działania w postaci niniejszego programu. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałanie narkomanii stanowią w perspektywie oszczędności w wydatkach na służbę zdrowia i opiekę społeczną oraz całą sferę naprawczą, dotychczas nie identyfikowaną z problemami alkoholowymi i narkotykami. Wydatki z budżetu Gminy na realizację niniejszego programu mają na celu poprawę stanu zdrowia, bezpieczeństwa i kultury życia mieszkańców. Przyjmuje się zasadę, że alkohol i narkotyki nie są zwykłymi produktami spożywczymi niezbędnymi do zaspakajania potrzeb ludzkich. Realizacja programu wymaga kompleksowego i zintegrowanego sposobu działania różnych instytucji, zarówno stanowiących jak i wykonawczych, oraz tworzenia nowych i wspierania istniejących organizacji zajmujących się profesjonalnie lub społecznie problematyką alkoholową i narkomani. Usytuowanie naszej Gminy, tradycje obyczajowe, oraz liczne dotkliwe uwarunkowania historyczne stanowią niekorzystne podłoże, na którym wytworzyła się kultura spożywania alkoholu prowadząca nader często do szkodliwych skutków. Te kulturowe czynniki mają największy wpływ na zjawisko społecznego przyzwolenia oraz bardzo wysokiej tolerancji

na niedopuszczalne, krzywdzące bądź degradujące zachowanie po alkoholu. Czynniki te stanowią ogromną przeszkodę we wszelkich działaniach zmierzających do zmniejszenia spożycia alkoholu. Tak więc wzrost wrażliwości społecznej na sprawy związane ze skutkami nadmiernego picia, przejawiać się będą w postaci rozszerzania i unowocześniania sposobów edukacji w tej dziedzinie, która winna wypierać dawny tzw. propagandowy styl: "walki z alkoholizmem". Podstawową strategią staje się profilaktyka wyprzedzająca negatywne zjawiska mające nastąpić w przyszłości. Angażowanie profesjonalistów oraz przygotowywanie wolontariuszy do działań prewencyjnych w środowisku Gminy, pozwoli przybliżyć się do europejskiej konwencji międzynarodowego programu: "Zdrowie dla Wszystkich".

2. CELE PROGRAMU. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i zmniejszanie rozmiarów tych, które aktualnie występują na terenie Gminy oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami alkoholowymi i narkomańskimi. Realizacja ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 487 ze zm.). Realizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 783 ze zm.) oraz w oparciu o Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 1492). Powyższe cele realizowane są poprzez samodzielne działania władz i jednostek organizacyjnych Gminy oraz we współpracy z instytucjami, stowarzyszeniami, osobami fizycznymi i podmiotami zainteresowanymi w osiągnięciu celów programu.

3. PROBLEMY ALKOHOLOWE SPOŁECZEŃSTWA GMINY

a. SZKODY U OSÓB PIJĄCYCH to między innymi: samo niszczenie się mężczyzn i kobiet uzależnionych od alkoholu. (alkoholików - osób u których występują objawy chorobowe: Zespołu Zależności Alkoholowej). Uszkodzenie zdrowia osób dorosłych nadmiernie pijących bez klinicznych objawów uzależnienia. Uszkodzenie rozwoju psychofizycznego oraz utrata możliwości kariery edukacyjnej u upijających się nastolatków.

b. SZKODY WYSTĘPUJĄCE U OSÓB ŻYJĄCYCH W RODZINACH ALKOHOLOWYCH: są to między innymi schorzenia somatyczne spowodowane chronicznym stresem, zaburzenia emocjonalne i demoralizacja oraz zubożenie. Z powodów społeczno-kulturowych grupa ta jest trudna do określenia. Za rodzinę alkoholową uważa się rodzinę, w której co najmniej jeden z domowników nadużywa alkoholu. Do podstawowej grupy osób tutaj poszkodowanych należą: współmałżonkowie, dorosłe rodzeństwo i rodzice alkoholików, dzieci aktualnie wychowujące się w tych rodzinach, dorosłe dzieci alkoholików /DDA/, u których występują zaburzenia spowodowane wychowaniem się w przeszłości w rodzinach alkoholowych.

c. SZKODY W ŚRODOWISKU PRACY: alkoholowa dezorganizacja tego środowiska, choroby i wypadki (absencja), fluktuacja kadr, roszczenia odszkodowawcze, obniżenie wydajności pracy, problemy dyscyplinarne, alkoholowa patologizacja populacji bezrobotnych. Powstają również szkody w zasobach ludzkich, utrata pracy - środków do życia - powoduje zubożenie, pogorszenie stanu zdrowia i załamanie się życia rodzinnego. Ilość osób korzystających z pomocy opieki społecznej i opieki zdrowotnej rośnie, rosną też wydatki Gminy na ten cel.

d. NARUSZENIE PRAWA PRZEZ OSOBY NIETRZEŻWE: przestępczość osób pod wpływem alkoholu, prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwym, alkoholowe zaburzenia zachowania w miejscach publicznych, narastające używanie przemocy wobec najbliższych.

e. PRZESTĘPSTWA I WYKROCZENIA ZWIĄZANE Z OBROTEM ALKOHOLEM: nielegalny import, produkcja i sprzedaż napojów alkoholowych, sprzedaż alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym, reklama handlowa i promowanie napojów alkoholowych.

4. PROBLEMY NARKOMANII SPOŁECZEŃSTWA GMINY. Narkomania to jeden z najbardziej bulwersujących opinię publiczną problemów społecznych. Obcość kulturowa zjawiska, często dramatyczne konsekwencje używania narkotyków, zagrożenie dzieci i młodzieży - to, jak się wydaje, główne przyczyny reakcji społecznych, w których dominują lęk i odrzucenie. Jednocześnie, mimo wielu wysiłków w zakresie edukacji publicznej, stan wiedzy w społeczeństwie na temat narkotyków i narkomanii pozostawia wiele do życzenia. Wprawdzie większość ludzi postrzega narkomanię w kategoriach choroby, to nadal w świadomości społecznej pokutuje wiele mitów i uprzedzeń. Problem narkomanii ma charakter interdyscyplinarny. Znajduje się on w sferze zainteresowania różnych służb, takich jak lecznictwo, oświata, pomoc społeczna, organy ścigania, wymiaru sprawiedliwości, służby celne, mass media. Każda z nich styka się z tym zjawiskiem od innej strony. Stąd też zapewne wiele różnych sposobów rozumienia pojęcia narkomania. Dla jednych narkoman to ktoś uzależniony od narkotyków, dla innych to osoba, która czasami używa narkotyków, dla jeszcze innych ktoś, kto obraca się w kręgach subkultury towarzyszącej narkotynom. Spośród różnych punktów widzenia, z jakich patrzeć można na to zjawisko, wybraliśmy perspektywę zdrowia publicznego i traktujemy narkomanię jako problem zdrowotny, silnie uwikłany w kontekst społeczny. Nikotyzm Spośród wszystkich niebezpiecznych używek dostępnych na terenie gminy -nikotyna, -papieros konsumowany przez człowieka

w dzisiejszych czasach stał się niewiarygodnie niebezpieczną używką. Związki chemiczne zawarte w uwalniającym się dymie papierosowym zawiera tryliony niebezpiecznych związków chemicznych powodujących spustoszenie i niekorzystne -niebezpieczne zmiany w ludzkim organizmie. Tytoń jako specyficzny produkt podlegający kontrolom nie powinien mieć prawa bytu na rynku. Sadzonki tej używki już od fazy kiełkowania poddawane są silnym i intensywnym działaniom chemii przemysłowej, w późniejszych fazach wzrostu -chemii rolniczej. Właczanie dymu tytoniowego do organizmu wiąże się z szeregiem zmian nowotworowych i niezaprzeczalnie w kontekście funkcjonowania w społeczeństwie -jest dla organizmu wstępem do sięgnięcia po inne używki.

Napoje energetyczne przywędrowały do nas ze Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Naukowcy ostrzegają że napoje energetyczne mogą być niebezpieczne dla dzieci i młodzieży. Potencjalnie groźne skutki ich picia to głównie spowodowane nadmiarem kofeiny lub podobnych substancji które wywołują palpitacje serca i udary mózgu poprzez które można doprowadzić do zgonu. Napoje energetyczne nie powinny być sprzedawane dzieciom i młodzieży, nie powinny być sprzedawane w sklepach z podstawową żywnością. Napój energetyczny jako płyn do konsumpcji, przez człowieka - w swojej podstawowej funkcji działa jak sztuczny stymulant. Skutki zdrowotne wywołane zażywaniem środków o składzie wskazanym jako napój energetyzujący / energetyczny, złudnie pomaga przezwyciężyć zmęczenie, stres. Napój oprócz spełniania swojej podstawowej funkcji jaką jest zaspokojenie pragnienia działa jako stymulant. Od pewnego czasu na rynku da się zauważyć stężone mieszanki napojów energetycznych sprzedawanych w opakowaniach o zawartości mniejszej niż 50 mililitrów -istnieje więc uzasadnione twierdzenie o zaszeregowaniu napoju energetycznego na równi z dopalaczem. Dopalacze Są to różne grupy substancji lub ich mieszanek o rzekomym lub faktycznym działaniu psychoaktywnym. Nazywa się je dopalaczami, bo mają działać stymulująco na mózg: poprawiać samopoczucie i możliwości intelektualne, zwiększać energię. Mają też oferować namiastkę narkotykowego „odlotu”, tyle że legalnego. "Są one legalną alternatywą dla niebezpiecznych i pochodzących

z niewiadomego źródła używek. Zostały przebadane przez Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne na obecność takich zakazanych substancji jak: amfetamina, metaamfetamina, LSD, kokaina, heroina, MDMA, THC, morfina czy efedryna. W żadnym z badanych produktów, nie wykryto tych zabronionych związków" - pisze w informacji firma zaopatrująca sklepy w te używki. Psycholodzy i lekarze alarmują: Te substancje to narkotyki! - W krótkim czasie będziemy informowani o tragediach ludzkich ze strony „narkomanów”. Dopalacze, jak wszystkie inne substancje pozwalające uciec od rzeczywistości, potrafią silnie uzależnić. W tym także nie różnią się od „zwykłych” narkotyków. Wiele osób stosujących te substancje twierdzi, że nie mogą one być przyczyną nałogu i dlatego są bezpieczne. Jest to błędne myślenie. Istnieją potwierdzone przypadki uzależnienia od związków wchodzących w skład dopalaczy. Stosowanie substancji psychoaktywnych bez kontroli może stanowić dla nas duże zagrożenie. Ilość poważnych skutków ubocznych powoduje, że przed sięgnięciem po dopalacze należy się zastanowić, czy naprawdę warto niszczyć sobie zdrowie. Powodujmy aby sięganie po te środki, było nieatrakcyjne. To głównie od nas, dorosłych, zależy, czy dopalacze, będą cieszyły się powodzeniem. Zażywanie dopalaczy jest bardzo groźne, zmieniają one świadomość człowieka, dają poczucie że szczęście można zmienić w pigułkę, w okresie dorastania taka złuda nic dobrego nie przynosi, młody człowiek staje się kaleką psychicznym, który nie potrafi cierpieć, jest nieodporny na stres.

5. GŁÓWNE ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA ALKOHOLIZMOWI i NARKOMANII. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii nakłada na Gminę obowiązek wykonywania wielu trudnych zadań, zadania te obejmują między innymi:

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Finansowanie usług biegłych lekarzy sądowych,

diagnozujących uzależnienia. Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla osób podnoszących kwalifikacje w zakresie pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i ofiarami przemocy w rodzinie, wspieranie finansowe instytucji i stowarzyszeń służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych, dofinansowanie programów terapeutycznych prowadzonych przez poradnie odwykowe oraz innych programów, w których uczestniczą mieszkańcy gminy. Wspieranie i finansowanie placówek oświatowych i kulturalnych, (między innymi: świetlic szkolnych i środowiskowych, szkół realizujących programy profilaktyczne - terapeutyczne).

II. Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii w szczególności pomocy psychospołecznej, prawnej i ochrony przed przemocą w rodzinie. Współpraca i wspieranie działań prowadzonych przez Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień w Kielcach, szkolenia personelu medycznego, pedagogów szkolnych, policjantów oraz członków Gminnej Komisji RPA w zakresie pomocy ofiarom przemocy domowej. Finansowanie usług pomocy psychologów i terapeutów. Współpraca z Policją w celu poprawienia skuteczności i zmniejszania liczby wypadków przemocy w rodzinie.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych. Organizowanie i finansowanie programów profilaktycznych dla szkół i placówek oświatowych i wychowawczych, a także dla rodziców. (Zakup dla szkół przedstawień teatralnych i imprez o tematyce uzależnień). Wyposażenie szkół, przychodni, bibliotek w literaturę specjalistyczną z tego zakresu. Organizowanie i dofinansowanie lokalnych imprez kulturalnych i sportowych dla dzieci i młodzieży wspierających zorganizowane spędzanie wolnego czasu. Organizowanie i finansowanie kolonii letnich oraz wypoczynku zimowego w miejscu, oraz poza miejscem zamieszkania dzieci, posiadających w programie zajęcia profilaktyczno terapeutyczne w zakresie problemów alkoholowych, narkomanii i innych uzależnień.

IV. Wspomaganie działalności prowadzonej przez instytucje, stowarzyszenia i osoby fizyczne mających na celu rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałanie narkomanii. Współpraca ze wszystkimi instytucjami zajmującymi się zwalczaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii lub stykającymi się zawodowo z tymi problemami w ramach swoich obowiązków służbowych.

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego. Współpraca z prawnikiem w celu merytorycznego koordynowania postępowania w sprawie w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym, oraz w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy alkoholu.

VI. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

VII. Działalność Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: inicjowanie i nadzorowanie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia i zastosowania wobec osoby uzależnionej od alkoholu i narkotyków obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Działanie na rzecz tworzenia i umacniania koalicji trzeźwościowej i zmniejszanie rozmiarów problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii, przygotowanie i przedłożenie Wójtowi Gminy projektu preliminarza na realizację programu oraz projektu sprawozdania z jego realizacji, udział w szkoleniach i

naradach organizowanych przez Pełnomocnika, Marszałka i Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Gromadzenie i aktualizacja danych o skali zjawiska nadużywania alkoholu

na terenie gminy. Kontrola i analiza realizowanych uchwał Rady Gminy w Wodzisławiu w sprawie zasad sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, wydawanie postanowień w przedmiocie sprzedaży napojów alkoholowych w miejscu oraz poza miejscem sprzedaży o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy.

6. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Wójt Gminy przedstawia Radzie Gminy projekt dochodów i wydatków w budżecie w dziale ochrona zdrowia zapewniających realizację zadań przedstawionych w niniejszym programie.

2. Wójt Gminy zobowiązany jest do prowadzenia w okresach półrocznych analiz problemów w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz składania corocznie Radzie Gminy informacji z wykonania zadań zawartych w niniejszym programie oraz uchwale dotyczącej zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży napojów alkoholowych i warunków sprzedaży tych napojów.

3. Członek Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wodzisławiu otrzymuje za udział w posiedzeniu Komisji oraz za udział w posiedzeniach wyjazdowych wynagrodzenie w wysokości 110 zł brutto.

4. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest koordynowana przez Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Uzasadnienie

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gminy, a ich realizacja prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały, przedstawia zadania własne gminy, zgodnie z art. 4¹ ust 1 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 487 ze zm.). Realizacja zadań w tym obszarze – w myśl przepisów w/w ustawy – „prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 783 ze zm.), proponowane zapisy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych rozszerzono o zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii. Dodatkowo Program uwzględnia założenia określone przez Radę Ministrów w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016 – 2020 (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 1492). Profilaktyka to świadome działanie nastawione na jednostki lub grupy, mające za zadanie zapobieganie różnorodnym problemom zanim one wystąpią. Profilaktyka z definicji jest działaniem uprzedzającym a nie naprawczym. Profilaktyka oznacza podejmowanie takich działań, które mają na celu zapobieganie pojawianiu się i rozwojowi określonego zjawiska, jakim są zjawiska uzależnienia oraz przemocy w rodzinie w społeczności naszej gminy.

Nadużywanie jak i uzależnienie od środków psychoaktywnych są złożonymi i wieloaspektowymi zjawiskami. Warunkują je czynniki: biologiczne, społeczne, psychologiczne oraz dostępność do środka uzależniającego. Konsekwencje używania – biologiczne, społeczne (m.in. współuzależnienie) psychologiczne – występują, jako wynik zmian osobowości i zachowania człowieka powodowanych przez nadużywanie środków psychoaktywnych.

Główne kierunki działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wyznacza ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest dokumentem – który oprócz ustawy – stanowi prawną podstawę działań podejmowanych w przedmiotowym zakresie.